

پرسش و پاسخ ۱۵

فتاویٰ حضرت آیه الله العظمی مکارم شیرازی (مدله)
در جلسه‌ی هفتگی با اعضای پاسخگویی به سؤالات شرعی

الامام علی (ع): كيف يعمل للأخرة المشغول بالدنيا؟! میزان الحکمة، ج ۱، ص ۵۸

مسائلی در مورد عزاداری

مسئله ۱: اهمیت عزاداری به قدری است که یکی از عوامل احیای مذهب شیعه است. و چون ضعف و تضعیف عزاداری ها باعث تضعیف مذهب خواهد بود، از مرحله مستحب بالاتر است و در مواردی شبیه وجوب پیدا می کند. عزاداری امسال باشکوه تر از سالهای قبل بود و وحدت و قوت ما در برابر دشمن را ثابت کرد و دشمن به دروغ بودن این مطلب که جوانان از مذهب دور شده اند پی برد.

مسئله ۲: در جواب سؤال از فلسفه عزاداری، که یک حادثه تاریخی بیش از هزار و سیصد سال قبل را، چرا باید زنده کنیم؟ پاسخ می دهیم، کربلا یک حادثه نبود که گفته شود تمام شد. بلکه یک جریان بود، که قبل از حادثه کربلا نیز بوده و بعد از آن هم خواهد بود. و کربلا نقطه اوج مبارزه حق و باطل و ظالم و مظلوم بوده است. و زنده داشتن کربلا، زنده کردن اهداف امام حسین(ع) و ظلم ستیزی است. و گریه بر شهیدان کربلا، گریه به خاطر ظلم و ستم ها و عدم اجرای عدالت است و مادامی که سخن از عدل و ظلم و حق و باطل است، کربلا و عاشورا کهنه نمی شود.

لذا شعار ما در عزاداری « هیئات منا الذلّة »^۱ و « ألا ترون أن الحق لا يعمل به وأن الباطل لا يتناهی عنه »^۲ خواهد بود. توضیح مفصل فلسفه قیام امام حسین(ع) را در کتاب عاشورا و اهداف قیام حسینی و جزوه فلسفه شهادت آورده ایم.

مسئله ۳: بهترین کیفیت عزاداری، همان عزاداری

سنتی است که ائمه (ع) انجام می دادند، بدعتهای به وجود آمده در عزاداری ها، که چند نمونه آن در زیر می آید، هم خطرناک است و هم باعث وهن مذهب می شود:

الف) قمه زنی از جمله بدعتها است که بواسطه آن خسارات بسیاری بر ما وارد شده است و شیعه را در جهان به واسطه این کار به جنون متهم می کنند. و در این زمان، صراحتاً اعلام می کنیم که باید از این کار خودداری شود. و در عبارتی ساده، آسیب رساندن به بدن حرام است خواه از طریق قمه زنی باشد یا زنجیرهای تیغه دار یا ضربات شدید به بدن که باعث آسیب جدی می شود.

ب) از جمله اموری که باعث وهن مذهب می شود سبکهای نامناسب مداحی هایی است که اخیراً به وجود آمده است، استفاده از سبکهای مناسب مجالس لهو و فساد مخصوصاً شیوه های غربی جایز نیست.

ج) برهنه شدن هنگام سینه زنی اگر در مقابل نامحرم باشد، حرام است و در غیر این صورت نیز چون سبب وهن است بنا بر احتیاط باید ترک شود ولی باز گذاشتن کمی از جلوی سینه برای سینه زدن یا کمی از پشت برای زنجیر زنی مانعی ندارد.

د) گریه کردن حتی با صدای بلند اشکال ندارد ولی از جیغ کشیدن و امثال آن که در شأن عزاداری خامس آل عبا(ع) نیست باید خودداری کرد.

البته بیان تمام این مطالب باید با لحن ملایم باشد، که سبب تحریک عواطف افراد نشود و در کنار آن یادآوری شود که: « تعظیم شعائر حسینی از اهم شعائر است ». تا تصوّر نشود به اصل عزاداری خدشه ای می توان وارد کرد.

مسأله ۴: حرکت دسته جات کار خوب و مناسبی است و شکوه و عظمت فوق العاده ای به عزاداری می دهد و جزء شعائر است. ولی توجّه داشته باشند، وقت نماز باید مراعات شود. و همچنین نباید مجالس عزاداری آنقدر طولانی شود که به نماز صبح آسیب برساند.

مسأله ۵: بلندگوهای مساجد و حسینیه ها، نباید مزاحم دیگران شود. و شبها تنها داخل مجالس از بلندگو استفاده کرد. ولی در مورد اذان نماز، اعلام از طریق بلندگوهای مساجد لازم است حتی در مورد نماز صبح. ولی به شکل معتدل و همچنین استفاده از طبلهای گوش خراش، مناسب نیست و باید به صورت معتدل باشد، تا باعث آزار افراد نشود.

سؤال ۶: استفاده از علمها در دسته جات عزاداری چه حکمی دارد؟

جواب: اگر برای عابرین مزاحمتی ایجاد نکند، و آسیبی به حمل کننده علامت نزند، و از مجسمه های حیوانات و امثال آن در علم استفاده نشود، اشکال ندارد. و خوب است از علم های کوچک تر استفاده گردد و بهترین جایگزین، استفاده از پرچمهای مناسب و در شأن عزاداری خامس آل عبا (ع) است.

سؤال ۷: لطفاً شرایط تعزیه خوانی صحیح را بفرمایید.

جواب: به چند شرط شبیه خوانی جایز است اول این که دروغ در عبارات نباشد. دوم این که اشعار موجب وهن مذهب و باعث پایین آمدن مقام والای شهدا نگردد. سوم این که مرد لباس زن را نپوشد و بالعکس. چهارم این که اختلاط زن و مرد که سبب مفاسدی است در آن نباشد، در این صورت مانعی ندارد.

دفتر استفتائات حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی (دام ظلّه)